

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ „КПІ”

ІНЖЕНЕРНО-ФІЗИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

НОВІ МАТЕРІАЛИ І ТЕХНОЛОГІЇ
В МАШИНОБУДУВАННІ

МАТЕРІАЛИ

VIII Міжнародної науково-технічної конференції

Україна, Київ

2016

Смірнова Я.О., Гурія І.М.

(НТУУ «КПІ»)

ВИГОТОВЛЕННЯ АРМОВАНИХ АЛЮМІНІЄВИХ ВИЛИВКІВ

Постійно зростаючі вимоги до сучасних конструкційних матеріалів (КМ) призводять до використання нових підходів до їх створення. Широким спектром таких матеріалів є литі композиційні матеріали, які мають необхідні експлуатаційні властивості: твердість, міцність, відносно видовження, зносостійкість, модуль пружності.

Існуючі КМ на основі заліза вже сьогодні доживають «свій вік» і людство більш інтенсивно освоює використання Al_2O_3 для отримання Al і на його основі виробництво різних композицій. Собівартість Al поступово знижується в міру удосконалення технології його отримання.

Можливості підвищення експлуатаційних характеристик металевих матеріалів традиційними методами оброблення розплавів майже вичерпані.

Два перспективних шляхи відкривають комбіновані матеріали, посилені або волокнами, або диспергованими твердими частинками. У перше в неорганічну металеву або органічну полімерну матрицю введені найтонші високоміцні волокна зі скла, вуглецю, бору, берилію, сталі або ниткоподібні монокристали. В результаті такого комбінування максимальна міцність поєднується з високим модулем пружності і невеликою щільністю. Саме такі композиційні матеріали є матеріалами майбутнього.

Армуючі наповнювачі сприймають основну частку навантаження композиційних матеріалів. За структурою наповнювача композиційні матеріали ділять на волокнисті (армовані волокнами і ниткоподібними кристалами), шаруваті (армовані плівками, платівками, шаруватими наповнювачами), дисперсноармуючі, або дисперснозмцнюючі (з наповнювачем у вигляді тонкодисперсних частинок). Матриця в композиційних матеріалах забезпечує монолітність матеріалу, передачу і розподіл напруги в наповнювачі, визначає тепло-, волого-, вогне- та хімічну стійкість. За природою матричного матеріалу розрізняють полімерні, металеві, вуглецеві, керамічні та інші композити.

Найважливішими технологічними методами виготовлення армованих матеріалів є:

- 1) просочення армованих волокон матричним матеріалом;
- 2) формування в прес-формі стрічок зміцнювача і матриці,
- 3) холодне пресування обох компонентів з наступним спіканням;
- 4) електрохімічне нанесення покриттів на волокна з подальшим пресуванням;
- 5) осадження матриці плазмовим напиленням на зміцнювач з наступним стиском;
- 6) пакетне дифузійне зварювання багатошарових стрічок компонентів;
- 7) спільна прокатка армуючих елементів з матрицею та ін.

Аналіз існуючих способів отримання армованих матеріалів показує, що ливарне виробництво є перспективним методом виготовлення армованих виробів.

Першим кроком на шляху до створення більш досконалих та менш енергоємних процесів виготовлення армованих виробів є вирішення таких актуальних завдань, як рівномірність розподілу фази, яка зміцнюється в об'ємі литої заготовки, оптимізація співвідношення компонентів для прогнозування майбутніх технологічних властивостей литих армованих виливків, визначення основних технологічних параметрів виробництва заготовок різними способами лиття та розроблення необхідного технологічного устаткування і оснащення їх виробництва.

Комплексне розуміння та вирішення металургійних і технологічних задач допоможе створити матеріали з надвисокою міцністю, область застосування яких починається побутової техніки і закінчується важким машинобудуванням і військовою технікою.